

Халықаралық жобалық қаржыландыру (МПФ) - Тағамдық қоспалар - Қазақстан

Жоба нөмірі:

55500

Мәртебесі:

бекітілген

Орналасқан жері:

Қазақстан

Саласы:

Тамақ өнеркәсібі және агробизнес

Мемлекеттік/жеке сектор:

Жеке

Экологиялық санат:

B

Бекітілген күні:

2025 жылғы 21 қазан

Жобаның ағылшын тіліндегі қысқаша мазмұны жарияланған күні:

2025 жылғы 21 қазан

«Ақпаратқа қол жеткізу» директивасының 1.4.2-бөлімі (iii) сәйкес: «Банктің Басқару тобы бекіткен жобалар үшін, егер Директорлар кеңесі оған бекіту өкілеттігін берсе, жоба туралы қысқаша мазмұн Банктің мүшесі мемлекетке тиісті кезеңнің басында хабарланады. Бұл кезең ішінде қарсылық жоқтығы туралы хабарламалар Еуропалық қайта құру және даму банкі (ЕҚДБ) Құру туралы келісімінің 13-бабы (iii) бойынша жіберіледі».

Жобаның сипаттамасы

Бұл мәміле «Orzah Central Asia» ЖШС-не ұзақмерзімді қамтамасыз етілген несие беру көзделген, көлемі 25 млн евроға дейін. Компания – жақында құрылған ORZAKS ILAC VE KIMYA SANAYI TICARET ANONIM SIRKETI фирмасының еншілес кәсіпорны, Түрік Республикасында құрылған акционерлік қоғам. Жобаның мақсаты – Қазақстанда азық-түлікке арналған қосымша заттар шығаратын зауытты салу және іске қосу.

Жобаның мақсаттары

Банктің инвестициялық қаражаты Қазақстанның Түркістан облысында тамаққа арналған қоспалар өндіретін жаңа зауытты салуға, жабдықтарды сатып алуға және оны пайдалануға беруге бағытталады.

Өтпелі үдеріске әсері

Күтілетін өтпелі үдеріс әсерінің балдық бағасы: 63.

«Экологиялық тұрақтылық». Қарыз алушы – Түркиядағы Топтың еншілес компаниясы, ол Қазақстанда тағам өнімдері мен қоспаларын өндіретін жаңа кәсіпорынның құрылысына инвестиция салады. Жоба заманауи өндірістік кәсіпорынды құру үшін 41 млн АҚШ доллары көлемінде инвестицияны көздейді. Жобаның аясында Orzax жаңа өндірістік нысандары үшін Энергетикалық тиімділік сертификаты (ЕРС) шкаласы бойынша «В» рейтингіне қол жеткізуге бағытталған ғимараттың энергия тиімділігін арттыру жөніндегі түрлі шараларды енгізу міндеттемесін өзіне алды. ЕРС шкаласы бойынша «В» рейтингі ғимараттың елдегі ұқсас нысандармен салыстырғанда тұрақтылық көрсеткіштері жоғары болатынын көрсетеді, себебі белгіленген талаптарға сәйкестіктің ең төменгі деңгейі – ЕРС шкаласы бойынша «С» рейтингі. Осылайша, жоба Жасыл экономика қағидалары (ПЗЭ) бойынша 100% сәйкес келеді.

Инклюзивтілік. Жоба нарықта сұранысқа ие дағдылар мен оқыту мүмкіндіктеріне қолжетімділікті кеңейтеді, орташа қажеттіліктер мен жоғары тиімділікті ескере отырып, адами капиталдың ағынын арттырады. Жоба сондай-ақ клиент деңгейінде тексеруге болатын міндеттемелер аясында инклюзивті іскерлік стратегия, тәжірибелер немесе стандарттарды енгізуді қамтамасыз етеді үш түрлі мінез-құлық өзгерісі саласында.

Клиент туралы ақпарат

«ORZAX CENTRAL ASIA» ЖШС

Orzax Central Asia» ЖШС – жақында құрылған, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тіркелген компания, Қазақстанда тағамдық қоспалар өндіретін зауыт салуды жүзеге асыру мақсатында құрылған.

ЕҚДБ қаржыландыруы

25 млн евро

Жобаның жалпы құны

35 млн евро

Толықтыру мүмкіндігі

Қаржыландыру схемасы. ЕҚДБ нарықтағы коммерциялық көздерден қолжетімсіз, ақылға қонымды **шарттармен**, мысалы, ұзартылған жеңілдік кезеңімен қаржыландыру ұсынады. Мұндай қаржыландыру жобаны құрылымдауға қажет.

ЕҚДБ клиенттер мен инвесторларға, қаржылық немесе стратегиялық, ыңғайлы жағдайларды қамтамасыз етеді, сонымен қатар елдік, нормативтік, жобалық, экономикалық циклге немесе саяси тәуекелдер сияқты **қаржылық емес тәуекелдерді азайтады**.

Гендерлік факторларды ескеру. Клиент ЕҚДБ тәжірибесін пайдалана отырып, **тең мүмкіндіктерді қамтамасыз етуге арналған гендерлік стандарттар мен/немесе** іс-қимыл жоспарларын қабылдайды/енгізеді.

Экологиялық және әлеуметтік мәселелер

Жоба «В» санатына жатады (Экологиялық және әлеуметтік саясат (ЭСП)), 2019 жылғы редакция). Тағамдық қоспалар өндіретін кәсіпорынды салуға байланысты экологиялық және әлеуметтік тәуекелдер нақты аймаққа қатысты және оңай жойылуы мүмкін. Экологиялық және әлеуметтік кешенді тексеру (ЭСКО) компания ішінде жүргізіліп, оған клиенттің сауалнамасы, корпоративтік және жобалық құжаттары, негізгі капиталға арналған жоспарлар, сондай-ақ компания өкілдерімен сұхбат жүргізу кірді.

ЭСКО нәтижесінде мынадай қорытынды жасалды: Қазақстанда жаңа компания субъектісін құруға байланысты экологиялық және әлеуметтік басқару жүйесін (ЭӘБЖ) енгізу қажет, ол аналық компанияның (Жоба демеушісінің) ЭӘБЖ негізінде құрылатын болады. Аналық компания Банктің экологиялық және әлеуметтік талаптарын орындауға жеткілікті мүмкіндіктерге ие; сонымен бірге жобалық деңгейде мақсатты экологиялық және әлеуметтік іс-шаралар жоспары (ЭӘІЖ) әзірленіп, клиентпен келісілді.

Аналық компаниядағы еңбек ұйымдастыру тәжірибесі Жобаларды жүзеге асыру талаптары №2 сәйкес келеді, алайда ЭӘІЖ-ге Қазақстандағы жобаның кадрлық саясатын әзірлеу бойынша міндеттемелер енгізілген. Қалдықтарды бақылау және жою бойынша кешенді жоспарлар әзірленді, соның ішінде қауіпті қалдықтарды бақылау және жою жоспары, мониторинг жоспары, сондай-ақ қалдықтарды азайту стратегиялары бар. ЭӘІЖ шеңберіндегі міндеттемелерге сәйкес, тағамдық қоспалардың орауы ЕО-ның 94/62/ЕС орау және орау қалдықтары жөніндегі директивасына сәйкес болуы тиіс, ал өнімдердің белгілеуі тағамдық қоспаларға қатысты ЕО-ның 2002/46/ЕС директивасына сәйкестікті қамтамасыз етуі қажет.

Нысан арнайы экономикалық аймақта орналасқан, және жер арендаға беру бойынша арнайы келісімшартпен алынған, ешқандай экономикалық немесе физикалық көшірулер жасалмаған. Жоба белгіленген немесе қорғалатын аумақтарға жақын жерде орналаспаған, және биоалуантүрлілік немесе мәдени мұраға қатысты ешқандай тәуекелдер күтілмейді; дегенмен, мәдени құндылығы бар табылған заттар кезінде қолданылатын әрекет тәртібі сақталатын болады. Құрылыс және нысанды пайдалану кезеңінде экологиялық және әлеуметтік басқару жоспарлары (ЭӘБЖ) әзірленеді, ал мердігерлер ЭӘБЖ талаптарын келісімшарт шарттарына сәйкес орындауға міндетті болады. Бұл міндеттемелер компания тағайындайтын қоршаған ортаны, денсаулық және қауіпсіздікті, әлеуметтік мәселелерді қадағалайтын арнайы жетекші маман (ОЗБС) арқылы реттеліп, бақыланады. Компания сондай-ақ мүдделі тараптармен өзара әрекет жоспарларын (МТӨЖ) әзірлейді және жергілікті мүдделі тараптар үшін шағымдарды қабылдау және қарау механизмін енгізеді.

Түркиядағы аналық компанияның кәсіпорындары тиісті өндірістік тәжірибеге (ТӨТ) сәйкес келеді, ал өндірістік қуаттар тағам қауіпсіздігі мен сапасы саласында ISO стандарттарына – ISO22000 және ISO9001 сай келеді. Қазақстандағы жобаның жаңа кәсіпорны да осы стандарттарға қол жеткізуге және жергілікті өнімді қайтару және клиенттерге қызмет көрсету жоспарларын әзірлеуге бағытталатын болады. Еңбек қауіпсіздігі мен қорғау жоспары қазіргі халықаралық тәжірибеге сәйкес әзірленіп, төтенше жағдайларға жауап беру сенімді жоспарларын қамтиды, ол міндеттер ауқымын, жабдықты, оқытуды және төтенше жағдайлардағы практикалық жаттығуларды қарастырады. Компанияда жеткізушілердің мінез-құлық кодексі, бекітілген жеткізушілер бағдарламасы және аудит жоспары қолданылады. Қазақстандағы жаңа өндірістік операцияларда қатысатын негізгі жеткізушілерге байланысты тәуекелдер аналық компанияда қолданыстағы жеткізушілерді таңдау, бағалау және аудит процедурасына негізделген ЭӘІЖ міндеттемелері аясында бағаланады.

Банк жобаны жыл сайынғы экологиялық және әлеуметтік есепті қарау арқылы, сондай-ақ қажет болған жағдайда объектілерге барып тексеру арқылы бақылайды.

Экологиялық бағалау

Жоба ЕҚДБ-ның өзі тікелей қаржыландыратын инвестицияларына қатысты операцияларын Париж келісіміне сәйкестендіру жөніндегі тәсілін қолдану негізінде климаттың өзгеруінің салдарын азайту және оған бейімделу мақсаттары тұрғысынан Париж келісімінің мақсаттарына сәйкес деп танылды. ЕҚДБ қаржыландыруының 100%-ы «жасыл қаржыландыру» ретінде жіктеледі, себебі ол климаттың өзгеруіне бейімделу мақсаттарына қол жеткізуге бағытталған қызметті қолдайды. Бұл көрсеткіш ЕҚДБ-ның «жасыл қаржыландыру» жөніндегі нұсқаулығында баяндалған бейімделу қаржыландыруы қағидастарына сәйкес есептелген.

Техникалық ынтымақтастық және гранттық қаржыландыру

Көзделмеген.

Компаниядағы байланыс тұлғасы

Нуреттин АКТАС

nurettin.aktas@orzax.com

+7 (727) 339 0537

<https://www.orzax.com.tr/>

Қазақстан, Түркістан облысы, Түркістан қаласы, 9-шағынау, 21/1

Жобаның қысқаша мазмұнының соңғы жаңартылу күні

2025 жылғы 21 қазан

Өтпелі үдеріс деген не?

Жобалардың өтпелі үдеріске ықпалын бағалау бойынша ЕҚДБ тәсілі туралы қосымша ақпарат [осы жерден](#) қарауға болады.

Жобаларға қатысу мүмкіндіктері

Жобаға немесе сатып алуларға қатысуға қатысты сұрақтар бойынша клиент-компанияға хабарласыңыз.

ЕҚДБ-мен (сатып алуларға қатысты емес) ынтымақтастық мәселелері бойынша хабарласуыңызды сұраймыз:

тел.: +44 20 7338 7168

эл. пошта: projectenquiries@ebrd.com

Мемлекеттік сектор жобалары: [EBRD Procurement](#) қараңыз:

тел.: +44 20 7338 6794

эл. пошта: procurement@ebrd.com

Жалпы анықтамалар

Нақты ақпараттық сұрауларды [ЕҚДБ ақпараттық сұраулар формасы арқылы жолдауға болады.](#)

Экологиялық және әлеуметтік саясат (ЭСП)

[ЭСП](#) және онымен байланысты экологиялық және әлеуметтік талаптар (ЭСТ) ЕҚДБ-ның «экологиялық жағынан сауатты және тұрақты даму» мақсаттарына қол жеткізу жөніндегі міндеттемесін қалай іске асыратынын анықтайды. ЭСП және ЭСТ клиенттерге қатысты нақты талаптарды қамтиды: тиісті ұлттық заңнамаға сәйкес қоғамға ақпарат беруге және консультациялар өткізуге, мүдделі тараптардан келіп түскен алаңдаушылықтар мен шағымдарды қарауға және оларды шешу үшін жағдай жасауға арналған орган (механизм) құруға, әсіресе клиенттің экологиялық және әлеуметтік қызметіне және жобаны жүзеге асыруына қатысты. Жобаны орындау барысында экологиялық және әлеуметтік тәуекелдер мен салдардың сипаты мен ауқымына байланысты ЕҚДБ клиенттерден жобаларды орындауға байланысты тәуекелдер мен салдарлар туралы ақпаратты, сондай-ақ мүдделі тараптармен нақты консультациялар жүргізуді талап етуі мүмкін, бұл мүдделі тараптардың пікірлерін алу және оларға жауап беру үшін қажет.

ЭҚДБ-ның осы саладағы қызметі туралы қосымша ақпарат [ЭСП](#)-де берілген.

Іскерлік адалдық және белгіленген нормаларды сақтау

ЕҚДБ-ның комплаенс-бақылау басқармасы (ҚББ) жауапты басқаруды қолдайды және Банктің барлық қызметінің әлемдік үздік тәжірибеге сәйкес іскерлік адалдықтың ең жоғары стандарттарына сай болуын қамтамасыз етеді. Іскерлік адалдыққа тексеру барлық ЕҚДБ клиенттері үшін жүргізіледі, бұл жосықсыз іс-әрекеттерге байланысты қабылданбайтын тәуекелдерді және ЕҚДБ-ның беделіне қатысты тәуекелдерді болдырмауға бағытталған. ҚББ жобаларды алдын ала бағалау және бекіту кезеңінде проблемалық аспектілерді анықтау мен жоюды операциялық мәмілелердің беделін сақтаудың ең тиімді құралы деп санайды. Комплаенс-бақылау басқармасы осы алдын алу шараларында негізгі рөл атқарады және Банктің инвестициядан кейінгі кезеңдегі іскерлік бедел тәуекелдерін бақылауға көмектеседі.

ҚББ сондай-ақ ЕҚДБ қаржыландыратын жобалар аясында алаяқтық, сыбайлас жемқорлық және қызметтік тәртіпсіздіктер туралы ақпаратты тексеруге жауап береді. Егер Банкте немесе оның сыртында алаяқтық немесе сыбайлас жемқорлық әрекеттері туралы күдік пайда болса, бұл туралы комплаенс-бақылау басқармасының басшысын жазбаша түрде хабардар ету қажет, оны compliance@ebrd.com электрондық поштасына жіберуге болады. ҚББ хабарланған барлық фактілерді тиісті шаралар қабылдау мақсатында қарастырады. Барлық хабарламалар бойынша тексеру жүргізіледі. Бұл хабарламалар Банктің немесе оның операция жүргізетін елінің кез келген тілінде жасалуы мүмкін. Мұндай ақпарат адал ниетпен берілуі тиіс.

Ақпаратқа қол жеткізу саясаты (ПДИ)

ПДИ 2025 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіліп, ЕҚДБ-де ақпаратты ашу және мүдделі тараптармен консультациялар жүргізу тәртібін анықтайды. Бұл шаралар банк стратегиялары, директивтік құжаттар және операциялық қызмет туралы тереңірек түсінік алуға мүмкіндік береді. Бар ақпаратпен танысу үшін ЕҚДБ веб-парағындағы

[«Ақпаратқа қол жеткізу саясаты»](#) бөлімін қараңыз.

Нақты ақпараттық сұрауларды [ЕҚДБ ақпараттық сұраулар формасы арқылы жолдауға болады.](#)

Жобалар бойынша тәуелсіз есеп беретін орган (ЖТЕБО)

Егер клиентке немесе ЕҚДБ-ға қатысты экологиялық және әлеуметтік мәселелер немесе ақпаратты ашу саласындағы алаңдаушылықтарды шешуге бағытталған әрекеттер нәтиже бермесе (мысалы, клиент тарапынан жобалық деңгейде құрылған шағымдар органы арқылы немесе Банктің жедел басқармасымен тікелей өзара әрекеттесу арқылы), жеке тұлғалар мен ұйымдар өз алаңдаушылықтарын шешуге тырыса алады.

ЖТЕБО жобаның мәселелерін тәуелсіз бағалайды, бұл мәселелер туралы шағым білдірушілердің пікірінше, олар қазірдің өзінде зиян келтірген немесе болашақта зиян келтіруі мүмкін. Осы органның міндетіне жобаға қатысы бар тараптар арасындағы диалогты қолдау, экологиялық және әлеуметтік мәселелер мен ақпаратты ашу саласындағы проблемаларды шешу кіреді; сонымен қатар, Банктің [Экологиялық және әлеуметтік саясатының](#) немесе жобамен байланысты [Ақпаратқа қол жеткізу саясатының](#) талаптарын орындауын бағалау; қажет болған жағдайда, осы директивалық құжаттарды бұзудың кез келген бұрынғы жағдайларын жою және Банктің болашақта осындай жағдайлардың алдын алу бойынша шаралар қабылдау жатады.

Жобалар бойынша [Тәуелсіз есеп беретін органның веб-парағынан ЖТЕБО](#), және оның мандаты туралы толығырақ танысып, тексеру жүргізуге [өтінішті қалай беруге](#) болатынын біле аласыз. Сонымен қатар, ЖТЕБО-ға ipam@ebrd.com электрондық поштасы арқылы хабарласып, нұсқаулар мен қосымша ақпарат алуға, сондай-ақ өтінішті қалай беруге болатынын білесіз.